

za sovražnika zavrjnjeni. V Argonskem gozdu samem smo na raznih krajih zopet zemlje pridobili. Pri tem smo napravili nekaj vjetih.

Pri večeraj poročanih bojih severno od Nancy imeli so Francozi hude izgube; naše izgube so razmeroma male.

Iz Vzhodne Pruske ni nobenih novejših poročil.

Na Severnem Poljskem stojijo naši vojaki v ozki dotiki z Rusi, ki so se v močno utrjeni postojanki vzhodno Myazge postavili. Za Lowicz se naprej borijo.

Na južnem Poljskem so avstro-ogrski in naši vojaki rama ob rami zopet uspešno napadli.

Najvišje armadno vodstvo.

Imenovanja.

K. B. Berlin, 8. decembra. „Militär-Wochenblatt“ poroča, da je bil naš prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef za šefa 2. zahodno-falskega huzarskega regimeta št. 11, šef našega generalštaba Conrad v. Hötendorf pa za šefa 5. nemškega gardnega regimeta imenovan.

To je vsekakor visoko in razveseljivo odlikovanje, ki časti našo armado.

Berchtold Bethmann-Hollwegu.

Dunaj, 6. decembra. (Kor. urad.) Zunanji minister grof Berchtold je poslal nemškemu državnemu kancelarju Bethmann-Hollwegu to-le brzojavko: „K pomembnemu govoru Vaše ekselence v predvečerajšnji seji državnega zbora Vas prosim, da sprejmete moje najtoplejše čestitke. Duh hrabre odločnosti za najtežje žrtve in v boga zaupajočega upanja, ki vodi slavno nam zavezano armado in brodoge do vedno novih uspehov in ki jo deli ves nemški narod v občudovanja vredni enodušnosti s svojimi sinovi in brati, najde mogočen izraz v prisegi vztrajati do zadnjega vzdihljaja, da se ta žrtev polna vojna ne bo bojevala zaman. Ta spomina vredna manifestacija vzbuja pri vseh narodih Avstro-Ogrske, ki so navdani iste neomajne volje do zmage in zaupajo v uspeh naše pravične stvari, mogočen odmev. Zlasti pa bo naša hrabra armada, ki se s ponosom bori ob strani nemških vojnih bratov, z veseljem zadoščenjem sprejela tople priznanje svojih dejanj. — Berchtold.“

Nemški državni kancelar je nato odgovoril: „Zahvaljujem se Vaši ekselenci prav odkrito za blagohotni izraz toplega interesa na poteku od vzvišenega patriotizma prežete predvečerajšnje seje državnega zbora. Meni dane prijazne besede so me živo vzradostile ter mi zopet dobrodošlo dokazale, da gre naše skupno stremljenje za tem, zagotoviti zavezniškima monarhijama uspeh, ki je vreden velikosti uporabljene sile.“

Bethmann Hollweg.

Hrabri odločnosti voditeljev junaštva naših zavezniških čet in požrtvovalnemu sodelovanju narodov se bo, upam za gotovo, posrečilo pomagati vse ovire ter pridobiti našim zastavam končno zmago. Bethmann-Hollweg.

Kako sta ušli nemški ladji „Göben“ in „Breslau“.

Vsakdo se pač spominja, kaka senzacija je bila, ko sta nemški ladji „Göben“ in „Breslau“ začetkom meseca avgusta srečno utekli velikemu angleškemu brodogju, ki je na nju čakalo ter se rešili v Egejsko morje. Šele sedaj se je stvar pojasnila. „Göben“ in „Breslau“ sta dne 6. avgusta morali zapustiti Mesino — blizu tam je čakalo na nju angleško brodogje. Ravno tedaj je pa dobilo angleško brodogje radiotelegrafično naznanilo, da je med Anglijo in med Avstrijo izbruhnila vojna in da se mora brodogje takoj umakniti na svojo bazo, namreč na Malto. Bro-

dogje se je seveda pokorilo temu povelju in vsled tega je bilo „Göben“ in „Breslau“ mogoče, da sta utekla. V resnici je pa vojna med Avstrijo in Anglijo bila napovedana šele šest dni pozneje. V Malti se je potem izkazalo, da je bilo radiotelegrafično povelje angleškemu brodogju poslano z — nemške ladje „Göben“. Mogoče je to bilo le, ker je ta ladja pač imela v rokah ključ za radiotelegrafične pogovore v angleški mornarici. Seveda so Angleži ta ključ takoj premenili.

Podpora rodbinam mobilizirancev.

Dunaj, (Kor. urad) 5. decembra. V imenu kluba nemških socijalnih demokratičnih poslancev so šli danes soc. demokratični poslanci Seitz, Reumann, Domes, Pongratz in Sever k domobranskemu ministru, da mu obrazložijo pritožbe glede izvrševanja zakona o podporah rodbinam mobilizirancev in tistih, ki so poklicani na vojna dela. Minister je izjavil, da bo navedene mu slučaje dal natančno preiskati in ukrenil pomoč če bo treba. Minister je mnenja, da se zakon o podporah človekoljubno izvršuje in da se ne sme nikomur odreči podpora, kdor ima pravico do nje.

Avstrijski uvoz in izvoz.

Dunaj, 5. decembra. (Kor. ur.) Pri zunanjetrgovskem prometu avstro-ogrsko monarhije je znašal v mesecu oktobru uvoz 132.5 milijonov kron, izvoz pa 159.8 milijonov kron. Za mesec oktober izkazuje trgovska bilanca pasivum 25.5 milijonov kron, dočim je v oktobru lanskega leta znašal 32.5 milijonov kron. V primeri z lanskim letom se je torej trgovska bilanca v tem mesecu zboljšala za 7 milijonov kron.

Nemški cesar lahko obolel.

Kakor znano, nahaja se nemški cesar Viljem II. skoraj vedno na tem ali na onem bojišču. Pred kratkim bil je na Poljskem pri svoji hrabri armadi. Obiskal je pa tudi naše proti Rusiji se boreče armade. Zdaj pa poroča brzojavni urad, da je nemški cesar obolel. K sreči je bolezen le lahka. Dotično poročilo se glasi:

W. B. Berlin, 8. decembra. Nemški cesar je moral svoje za danes namerjeno odpotovanje k fronti vsled obolenja na mrzličnem bronhialnem kataru za par dni zavleči. Zamogel je pa večerj in danes predavanje generalštabnega šefa o vojnem položaju sprejeti.

Turške zmage.

K. K. Konstantinopol, 9. decembra. Od uradne strani naznanja se sledeče posameznosti glede uspehov turških vojakov v pokrajini Tšoroh.

Turški vojaški oddelki zasedli so zadnjič v pokrajini Tšoroh med rekama Bortšika in Maladitmaršal ležeče griče in so odrezali zvezo, ki jo je ruski sovražnik med zgornjo in spodnjo Adšaro napravil. Rusi so napravili obupne poskuse, da bi svojim, na nekem važnem griču v Adšaro-dolini ležečim vojakom pomoč prinesli. Ali njih poskusi so ostali brezuspešni. Eden ruskih kavaljerijskih oddelkov bil je popolnoma uničen. Hudo je trpela tudi ruska infanterija in je doživela tudi močne izgube. Močni turški oddelki, ki pripadajo koloni iz Artwina, zasedli so Šavašt; drugi turški oddelki, ki so napredovali v pokrajini Ardanuš so zopet zasedli vas Lušan. Neka tretja turška kolona prišla je v Sarator.

Zasebna poročila pravijo, da pozdravlja egiptovsko prebivalstvo turške vojake kot odrešenike od neznosnega angleškega jarma.

Vojska

divja in nikdo ne ve, kako dolgo bo trajala. V teh resnih časih kaže se pomen društva

„Rdeči križ,“

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno. Prosimo torej vse, ki imajo čisto srce za našo domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

Svetovni pridelek premoga in železa v letu 1913.

Nedavno tega je društvo rudniških interesov za rudniški uradni okraj v Dortmundu na Nemškem izdalo pregled svetovne produkcije premoga, briket, koks in železa za leto 1913. Iz števila tega pregleda posnemamo naslednje:

Celoten svetovni pridelek premoga znaša 1350.000.000 ton (1 tona = 1000 kg) in so od te množine pridelali v najvažnejših premogovnih državah:

Angliji	292.029.361 ton
Nemčiji	278.627.496 „
Avstro-Ogrski	43.743.730 „
Pridelek koks znaša 113.000.000 ton. Od te množine prihaja na:	
Zed. države (Amerika)	42.013.000 ton
Nemčijo	32.168.000 „
Belgijo	3.450.000 „
Avstro-Ogrsko	2.584.000 „
Produkcija briket znaša 43.000.000 ton in so jih izdelali v	
Nemčiji	27.242.000 ton
Franciji	3.423.000 „
Belgiji	2.609.000 „
Avstro-Ogrski	565.000 „

Napram letu 1912 je svetovna produkcija v letu 1913 poskočila pri premogu za 105.000.000 ton, pri koksu za 600 milijonov ton in pri briketih za 3.000.000 ton.

Svetovni pridelek železne rude v letu 1913, znaša 174.000.000 ton.

Pridelale so pa železne rude:	
Zed. države (Amerika)	59.947.000 ton
Nemčija	?
Francija	21.500.000 „
Anglija	16.245.000 „
Avstro-Ogrska	?
Španska	9.861.000 „
Celotni svetovni pridelek sirovega železa znaša 80.500.000 ton, ki so ga pridelale:	
Zed. države (Amerika)	31.463.000 ton
Nemčija	19.309.000 „
Anglija	10.647.000 „
Francija	5.311.000 „
Rusija	4.735.000 „

Napram letu 1912 je svetovna produkcija železne rude poskočila v l. 1913 za 15 milijonov ton, produkcija sirovega železa pa za 4 in pol milijona ton.

Najstarejši ljudje

se ne mrejejo pri bolečinah v obrazu, šumenju v ušesih, slabosti oči, glavobolu, pomanjkanju spanja, revmatičnih, gibličnih, neuralgičnih bolečinah na boljšo pomoč spominjati, kakor na Fellerjev staro-priznani rastlinski esenčni fluid z zn. „Elza“

fluid. Ta odpravi bolečine, okrepča utrujene oči, osveži muskelje in živce in prinese zaželjeno mirno spanje. 12 steklenic tega po vsem civiliziranem svetu znanega in priznanega domačega sredstva pošlje franko za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsaplaz 241 (Hrvatsko). Priporoča se, obenem Fellerjeve milo odvajajoče

Rhabarbara-kroglice z zn. „Elza-kroglice“ naročiti, da se jih ima pri težkoti v želodcu, težavah prebave, pečenju (Sodbrennen), počasnem črevesju in zapiranju takoj pri roki. 6 škatljic stane le 4 krone 40 h franko.

kaose — — —